

שותפות ושותפים יקרים,

תוכנית 'בארי' מבקשת לחזק את ידיכם בימים קשים אלו ולתרום למאמצים שלכם לקיים שגרת לימודים וקשר הדוק ומיטיב עם התלמידים/ות.

לפניכם "מילה טובה" - מערכי הוראה קצרים לשימוש יומיומי. המערכים נבנו מתוך מחשבה שעיסוק קבוע במילה יומית נבחרת, באמצעות טקסט משמעותי, יאפשר לפתוח את הלב והראש לחיבור משותף ושיח מעמיק דרך אוצרות התרבות שלנו. אנו מבקשים להציע לימוד אינטלקטואלי לצד ממד רגשי שנותן תוקף ולגיטימציה למגוון התחושות והרגשות של התלמידים/ות ומנסה להאיר נקודות אופטימיות ומחזקות.

יחידות הלימוד הקצרות יכולות להתאים לפתיחת יום קצרה, לשעת מחנך, לשיחה מסכמת או כל שימוש אחר שתראו לנכון במהלך יום הלימודים, בלמידה מקוונת או בכיתה. בכל יחידה תוכלו למצוא טקסטים מארון הספרים היהודי-ישראלי ושאלות מנחות לדין.

בזמנים קשים אלו אנו מציעים, כפי שכתב יעקב גלעד: "רק מילה טובה או שתיים, לא יותר מזה", כדי להזכיר את אחריותנו להשבת האמון באדם ובחברה.

היחידות זמינות עבורכם באתר [תוכנית בארי](#) ונשלחות בקבוצת ווטסאפ ייעודית [להצטרפות](#)

אתם/ן מוזמנים/ות להציע לנו מילים נוספות, לשלוח משוב ורשמים, שאלות ומחשבות ולבחור את המילה המתאימה לכל עת.

ליצירת קשר: Yael.krue@shi.org.il

**מאחלים שנשמע בשורות טובות
ושישובו ימים של שגרה מבורכת**

צוות בארי, מכון הרטמן

נְתִינָה

1. התבוננו בשתי ההגדרות למילה **נתינה**. האם נתינה חייבת להיעשות מאהבה וללא תמורה כדי להיחשב לנתינה? הסבירו דעתכם/ן.
2. בשפת המשנה, מעשה של נתינה שאינה נתינה של כסף, מכונה "**גמילות חסדים**". המשנה מתארת את יתרונה של "**גמילות חסדים**" על "**צדקה**" (שיש בו נתינה כספית). התאימו לכל דוגמה של יתרון שמביאה המשנה, דוגמה מתקופתנו.
3. נסו לפרש - מה כוונת המשנה במעשי גמילות חסדים לעשירים? ומהי גמילות חסדים למתים?
4. בעדותו המצוטטת מתקופת השואה, מספר פרימו לוי על איטלקי בשם לורנצו, שסייע לו רבות בהיותו כלוא במחנה הריכוז. מה איפיין את התנהלותו של לורנצו? איך השפיעה התנהלותו זו על פרימו לוי מעבר לעזרה החומרית? מה לדעתכם/ן השפיע יותר על פרימו לוי - העזרה החומרית או גמילות החסדים?
5. חלקו דף לאורכו לשני חלקים. בצד ימין רשמו בטור שלושה מקרים מיוחדים של נתינה מהעת האחרונה שמצאתם/ן ברשת. לצד כל אחד מהם, בעמודה השמאלית, רשמו האם זו צדקה או גמילות חסדים להבנתכם/ן? איזו נתינה נגעה לליבכם/ן במיוחד?

צפו בביצוע של חברי 'זהו זה' לשירו של נתן זך 'כולנו זקוקים לחסד'

♥ קראו לעצמכם/ן את מילות הבית המצוטט:

שְׁהַאֲשֵׁר לֹא מְחִיָּה,	כְּלָנוּ רוֹצִים לָתֵת
שְׁמָה שְׁנָתָן אֵי פְעַם	רַק מְעַטִּים יוֹדְעִים אֵיךְ.
לֹא יִלְקַח לְעוֹלָם.	צָרִיךְ לְלַמֵּד כְּעֵת

♥ במהלך 5 דקות בדיוק, ללא הפסקה ובמקביל לכל חברי וחברות הכיתה, כתבו כל אחד ואחת את כל מה שאתם/ן מבינים/ות ועולה על דעתכם/ן ביחס לתיאור בבית זה. שתפו בכיתה מתוך מה שכתבתם/ן.

נְתִינָה

1. הַעֲבֵרְת דבר מה לאדם או גורם אחר ללא תמורה; הענקה
2. עזרה וחסד שנעשות מתוך אהבה והתחשבות

"תנו רבנן: בשלשה דברים גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה. צדקה - במקומו; גמילות חסדים - בין בגופו, בין במקומו. צדקה - לעניים; גמילות חסדים - בין לעניים בין לעשירים. צדקה - לחיים; גמילות חסדים - בין לחיים בין למתים"

(תלמוד בבלי, מסכת סוכה, דף מט, ב')

עדיין קיים עולם טוב שם בחוץ

פרימו לוי

"פועל בעל אזרחות איטלקית נתן לי פרוסת לחם ואת שארית קצבת המזון שלו במשך ששה חודשים. הוא נתן לי וסט שלו, מלא בטלאים. הוא כתב עבורי גלויה ושלה לאיטליה, וגם הביא לי את התשובה. עבור כל זה הוא לא ביקש וגם לא קיבל שום תמורה, כיוון שהיה איש טוב ופשוט שלא סבר שעושים טוב על מנת לקבל דבר מה בתמורה. [...]"

אני מאמין באמת ובתמים שבזכותו של לורנצו אני חי היום. ולא כל כך בזכות העזרה החומרית שנתן לי, כמו העובדה שנוכחותו הזכירה לי באופן קבוע, בפשטות ובטבעיות של טוב לבו, שעדיין קיים עולם טוב שם בחוץ, מחוץ לעולם שלנו. משהו ומישהו שהם עדיין שלמים וטובים, לא מושחת, לא פראי ומנוכר לשנאה ולטרור. משהו קשה להגדרה, אפשרות רחוקה לטוב, אך שלמענה שווה לשרוד. [...]"

לורנצו היה אדם. אנושיותו היתה טהורה ולא מושחתת. הוא עמד מחוץ לעולם הזה שכולו רוע. הודות ללורנצו לא שכחתי שאף אני עצמי אדם."

(פרימו לוי, "הזהו אדם?", עמ' 129-132)